

HIRÜNK A VILÁGBAN

I. évfolyam 4.-5. szám

1951. május 1.

SUMIR ROKONSÁG. /SUMERIAN AFFILIATIONS/

Szaktudósoknak számít, kevés példányban megjelenő, de nagyérdemű angolnyelvű mű fekszik előttünk: Dr. Bobula Ida sok év munkájával készült tanulmánya a sumir-magyar rokonságról. Ha az alaptételt elfogadja a szaktudomány, amire van remény, ez nemcsak egyetemes magyar kultúrszempontról, de lapunk célkitűzése szempontjából is nagyjelentőségű lehet.

100 évvel ezelőtt, 1850-ben fedezte fel a tudomány, hogy az asszírok előtt egy más nép élt Mezopotámiában, a sumirok. 1859-ben Oppert, a sumirológia francia uttörője már megállapíthatta, hogy a sumir nyelv a finn-ugor nyelvcsoporthoz áll a legközelebb s ő volt az első, aki a rendelkezésre álló sumir nyelvi anyag s a magyar közt összehasonlításokat végzett. Lenormant pedig ezen túlmenően nagyobb hasonlóságot fedezett fel az ugor és sumir, mint a finn és sumir nyelvek között. /Ugor nyelvek: magyar, vogul, osztják./

Az őket követő Halévy és iskolája azonban a sumirok létét tagadta s ékírásban fennmaradt nyelvüket az asszír papság mesterséges, hieratikus nyelvének minősítette. A Halévy-iskola egészen a legutolsó időkig rányomta bélyegét az orientalisták gondolkodására. Ez volt az oka annak, hogy a magyar tudomány a sumir-magyar rokonság számunkra oly érdekes vizsgálatát teljesen elhanyagolta, ill. az ezzel foglalkozó tudósainkat /Galgóczy János, Varga Zsigmond/ nem engedte szóhoz jutni.

Az utóbbi évtizedek ásatásai és kutatásai a sumirok létét kétségtelenül bebizonyították. Míg azonban az Oppert-Lenormant-teória egyik fele így megerősítést nyert, másik felét, a sumir-ugor nyelvi rokonság kérdésének vizsgálatát elhanyagolták. Sőt az emberiség szinte valamennyi más nyelvével megpróbálták rokonságba hozni a sumirt. Sikertelenül. Az egyik neves amerikai sumirológus ebben foglalta össze a sumirológia mai állását: "A sumir se nem semita, se nem indo-európai nyelv. Az u.n. agglutináló nyelvek típusához tartozik, melyekre példa a török, a magyar és a finn. E nyelvek egyike sem látszik azonban közelebbi rokonságban lenni a sumirral és így az utóbbi mindezekig egyedül áll s egyetlen más élő vagy holt nyelvnek sem rokona." /Kramer: Sumerian Mythology, Philadelphia, 1944./

Dr. Bobula Ida, az első nő akinek magyar egyetem megadta volt történelemből a venia legendi, most megjelenő művében az Oppert-Lenormant-teória felelevenítésével, de az akkori párszáz helyett ma már kb. 4000 sumir szó ismeretében, a sumir-magyar rokonság problémáját tárgyalja. A nyelvi rokonságon kívül kulturális, antropológiai, stb.

hasonlóságokat is felsorol, befejezésül pedig érdekes hipotézissel szolgál a feltűnő hasonlóságok történeti magyarázatát adva.

Mivel a tanulmány maga is csak bevezetésnek készült a hatalmas problémakörbe, e rövid ismertetésben csak arra szorítkozhatunk, hogy a mű legfontosabb megállapításait közöljük, a bizonyítéanyag s eljárási kényszerű elhagyásával. Mielőtt azonban ismertetésünkbe belekezdünk, néhány mondatban be szeretnénk mutatni azt a népet, amelyet esetleg ősünknek kell majd elfogadnunk, s amelyről - valljuk be - nagyon keveset tudunk.

A sumir nép kb. 5000 év előtt a Tigris és Eufrates közötti földet művelte és feltalálója volt az írásnak, a boltívnek, a keréknek. Borotválkoztak és ezüst körömtisztítót használtak. Kistermetű, szélesvállu, vastagnyakú, sasorru emberek voltak; a női szobrok közt vannak megkapó szépségűek. Művészetük nyilvánvaló forrása a görög művészetnek, jogrendszerük öse a rómainak. Ábrahám vallása azon fogalmak és hagyomány eredménye, melyeket a káldeusok UR nevű városában szivott magába. A sumir műveltség a sumir állam bukása után a Kr.e. II. évezredben kb. ugyanazt a szerepet játszotta, mint a görög a hellénizmus korában vagy a latin a Középkorban. Ezt a népet, Nyugat civilizációjának ősét egyes tudósok káldeusnak, mások akkádnak nevezték, jelenleg közmegegyezés alapján sumirnak hívják.

Miután az agglutináló sumir nyelv szerkezetének egyezését a magyar nyelv szerkezetének számos elemével Lenormant óta senki sem vonta kétségbe és a nyelvrokonság elméletét a tudomány képviselői ismételtelen azzal a megokolással utasították el, hogy a szókinszben nincs egyezés, dr. Bobula elsősorban a szókinsz egyezését tárgyalja, bőven használva archaikus és tájszavainkat is. Bár a tanulmány csak kb. 300 szövegezt tárgyal, a szerző szerint a Bárczi-féle kis-szótár 6000 legismertebb szava közül mintegy 1500 egyeztethető rokonértelmű sumir szótövekkel. A szavak persze ritkán azonosok, általában átalakultak a Grimm-féle hangtani törvények, ill. azok továbbfejlesztett változata szerint. /Pl. D-ből T, G-ből K, B-ből V, F vagy P; Sz, S vagy Z-ből CS, R-ből L lesz./

A sumir nyelvnek például van 20 u.n. meghatározója. Ezek közül a szerző szerint 10 esetben világos a kapcsolat a magyarral /pl. HA-HAL, SZA-SZÓ, ID-ÜGY vagyis folyó archaikusan/, 5 esetben valószínű s csak 5-nél nem mutatható ki. Az említett 10 szó egyikénél a rokonságot az ősi sumir képirás segítségével deríti ki: ott u.i. tök jelképezi a tartót, az "edényt", ami sumirul DUG, ez pedig valószínű öse a TOK, valamint TOK szavunknak. Magánhangzók mindegyik nyelvben könnyen cse-rélődnek, v.ö. guga, ríga, sége, góga, stb.)

A tanulmány többszáz szavas szövedetéből vesszük az alábbi i-zelítőt:

ISTEN "az egyetlen"	ISTEN	AB "tenger, viz"	HAB
LIL "szél"	LELEK/arch.	ARU "vizet önt"	AR /elár-
	LILK/		aszt tájsz/
TALTAL "nagyabecsült"	TALTOS	ANU "magas"/magasran-	ANYÓ
NIZU "orvos, mágus"	NÉZŐ	gu hölgy, anya/	APÓ
RIG "beszél"	REGÜL	AB	NEN
NAP "isten", NABU "té-		NI-IN "idősebb nővé"	ARA /arch.
li nap"	NAP	ARI "meny"	..jel.: meny/
ZALAG "fényes"	CSILLAG		OS /tsz.ÜS/
MUD "fény"/csillagoké/	HUGY /csil	US "nemző"	TOROK
	lag arch.n./	TUR "bejárat"	GÉGE
IZI "tűz"	IZZIK	GUGIG "nyak"	VER
BIZ "csepp"	VIZ	BUR	

KUS "test"	HUS	SZIL	SZEL
KURUN	KENYER /arch.	TARIK	TÖRIK
	KERENYE/	HUN "pihen"	HUNY
EDIN "hombár"	EDENY /arch.	GUBARAGA	KUPOROG
	EDIN/	DULI	DALOL
DAGAL "növeszt"	DAGASZT	EN	ENEK
ES	ESZ/TK/	NAD	NAGY
SZUR "fon"	SZUR	MAS	MASA vminek
GU "ruha"	GUBA	URSZAG "erősség, ha-	
KUDDA "harapó"	KUTYA	talom"	ORSZÁG
BURAABA	VEREB /tájsz.	NAAB	NÉP
	BEBIEB/	UR, ERE "férfi, ka-	UR /arch.E-
		tona"	REW "katona"/
EME "anya"	EME		TAL
GIN "erős"	KAN	DAL	CSÜLÖK
SZUN "feltör"	SZANT	SILIG "kéz"	MEZŐ
BAD "szór"	VET	MASU	RÉT
MAS "világosít"	MOS	RÉTU	

Legmeggyőzőbbnek tűnnek a szerző ama hasonlításai, melyek különböző szócsoportokra /szinonimák, antonimák, ikerszavak, stb./ vonatkoznak s a csoport minden tagjának a sumirral való egyezését kimutatva a véletlent, mint magyarázatot, szinte kizárják.

Ilyenek a szinonima-hasonlítások /v.ö. MASU-RÉTU, EN-DULI, BIZ-AB/, főleg a szinonima-csoportok közt. Két ilyen bemutatunk: EDIN-EDENY, HARU-HORDO, DAL-TAL, GUR-GORE, DUG-TOK, SZABUR-CSUPOR /tájsz. SZAPOLY/. A másik csoport: MUD/"siet"/-MEGY/arch. MED/, GIN-JÖN/tájsz. GYÖN/, TUR/"belép"/-TER, SZID-SIET, BAD-FUT, GALA/"kiter az utból"/-SZALAD.

Legrégibb szavaink közé tartoznak az iker-szavak, melyek egyik tagjának értelmén gyakran már el is homályosult. Dr. Bobula ezeket is segítségül hívja. A szánt-vet már szerepelt /SZUN, BAD/, a jön-megy is /GIN, MUD/. De az már igazán meglepő, hogy a tarka-barka /DAR, BAR/, a tör-zuz /TAR, SZUSZ/, sir-ri /SZIR, LI/, a dül-fül /DUL, EUL/ is megvan a sumirban. Sőt a fül jelentését is megtudhatjuk a sumir segítségével: fül /s valóban ez a szó értelmé az archaikus nyelvünkben/.

Az antonimokra is láttunk már példát /EME-GIN, KUS-LIL/, ime még néhány: UDUG-ISTEN /ördög, arch. urdung-Isten/, GIR-KABBAR /gírhés-kövér/, USSZA-SZUD /össze-szét/, TAB-TAR /tapaszt-tör/, US-BAD /üz-fut/, SZUN-ZEEB /csunya-szép/.

A magyar olvasót különösen érdekelheti az a rész, mely a régi magyar tulajdonnevek jelentését fejti meg a sumir segítségével. Így megtudjuk, hogy EMES papnót jelentett, SUBA /Csaba!/, a feltámadó TAM-MUZ isten egyik neve volt, GULA /Gyula!/, nagyot, GUZA /Géza!/, trónt, BARA /Béla!/, királyt jelentett, AR pedig méltóságot, míg PAD válasz-tottat /Árpád!/. De a földrajzi nevek értelme is megvilágosodik. Fehérvár, Félégyháza, Budapest, stb. jelentését ismerjük, valószínűnek látszik, hogy a többinek is van - ma már elfeledett - értelme. A szerző szerint valóban van: Kassa KUS-SZU-ból jöhetett, ami trónt, székhelyet, Kolozs GURUS-ból, ami erőt jelentett, Kikinda pedig betű szerint megtalálható a sumirban, ahol letartott hely volt a jelentése!

Érdekes fejezet tárgyalja az u.n. kölcsönszavaink kérdését. Dr. Bobula szerint ezek nagyrésze voltaképpen sumir eredetű, főleg azok, amelyek 6-töröknél tartottak, illetve szlávknál. És itt következik a tanulmány egyik legmeglepőbb megállapítása: azok a szláv szavak, melyekhez hasonló a magyarban is megtalálható, egyetlen más indogermán nyelvben sincsenek meg, jellelhet rengeteg szláv-germán-latin közös tö van ezeken kívül és - a többi indogermán nyelvben az előbbieket is kö-zösek! Ezek a szláv szavak viszont nemcsak a magyarral közösek, de

nagyrészt a sumirral is! Dr. Bobula felveti a kérdést: miután az egyházi szláv bolgártörök nyelvterületen keletkezett, nem ebből az uraltáji nyelvből kerültek-e ezek a szavak a szlávba? Nem lehet-e, hogy az u.n. kölcsönszavaink és az egyházi szláv régi bolgár elemei a sumirban találhatják meg közös őstüket?

A nyelvi rész végén, példaképpen, a szerző egy szónak /ISTEN/ a leszármazását is végigkíséri. Mi csak a végső konklúziót adjuk: ILU ISTANU "az egyetlen Isten" ismert sumir formula volt /ILU=Isten/ - ez egyébként valószínűleg az az egyisten-fogalom is, amit a zsidóság ősei Mezopotámiából vittek Palesztinába /ILU-ELI!/. Az ősi magyar esküforma: esküszöm az ELO ISTENre, talán ezt a formulát őrizte meg a szó szakrális jellegénél fogva kevés változtatással. /A Halotti beszédben egyébként ELEVE áll Isten helyett!/
 16
 ZEGED

A kulturális morfológia terén a kapcsolatot már csak az egy-egy fogalomkörre vonatkozó közös szavak mennyiségéből is sejteni lehet. Dr. Bobula nagy számban sorakoztatja fel ezeket az egyezéseket is. Ezeket itt éppen csak érinteni tudjuk.

Meglepetéssel értesülünk, hogy a sumiroknak is volt rojtos gatyájuk /GADA/, amit Erdélyben gagyának hívnak, a sokhelyütt ábrázolt fókos szent fegyverük volt, az edényeik és eszközök nemcsak névben /ALZU-ASO, KAPA-KAPA, KAZ-KASZA/, de formában is többé-kevésbé egyeztek a mieinkkel. A magyar népművészeti motívumokban pedig az ősi sumir képirás jelei fedezhetők fel: az életfa, virágszimbólumok, a sumirban isten-t jelentő nyolcágú csillag, a sumir szem-motívum /utóbbiról az orientalisták nem tudták eldönteni, valóban szemet ábrázolt-e vagy a gabona-mag termékenység-szimbólumát; nyilván mind a kettőt, hisz a magyarban a mag is szem!/.
 16
 ZEGED

Hangszerek közt is vannak hasonlók. A sumir szertartások nagydobját, a BALAG-ot "a nagy bika bőré"-nek is hívták. Nos, Vinódi u. - gyancsak egy hatalmas dobról ír: "Kinizsi Pál dobja, kinek neve bika!"

A magyar rovásírás több jele mezopotámiai eredetűnek látszik, de még érdekesebb, hogy a "felírás", "vésés" szava sumirul RU és UR, ill. utóbbit IR-nak is olvassák /ró és ír!/.
 16
 ZEGED

A magyar családi életben a szerző sok nyomát fedezi fel a sumir matriarchális rendszerek. A magyar néphit életet-adó Nagyboldogasszonyának megvan a megfelelője a sumir mitológiában. Az talán kevésbé feltűnő, hogy a sumir istennő madara a gólyamadár /hiszen a gólya nemcsak nálunk jelképezi a születést/, az azonban annál inkább, hogy az istennő egyik neve GULA a gólya szavunk eredetét eddig nem tudta magyarázni a nyelvtudomány. A temetkezési szokások közt is vannak feltűnő egyezések.

Erdekes fejezetben tárgyalja a tanulmány a társadalmi berendezkedések közti hasonlóságokat. A magyarok szabadság és alkotmányosság iránti szeretete sok ponton, pl. jogelvek, törvények terén is, feltűnő egyezéseket mutat a sumiroknak az oligarchiával szembenálló, primitív demokráciát megvalósító emberséges felfogásával.

A mitológia terén a csekély számú megmaradt magyar adatból s nyomból bámulsztató következtetéseket tud levonni. Így a mennydörgő Haddur /Aranyosrákosi Székelynél nem véletlenül Haddur/ közelkeleti mását is sikerült megtalálnia: ez Haddu, a vihar és háboru istene. A Hadak utján visszatérő Csaba királyfi és a minden évben új életre kelő DU - MUXIG - Tammuz, másnéven SUBA istenség, "a feltámadó fiú" közti hasonlóság is szembevetődő, főleg ha tudjuk, hogy XIV. századbéli krónikák egy DAMASEK nevű ősmagyar istenről tesznek említést, s hozzá ép Csaba/archaikus formájában SOBA/ királyfival szoros kapcsolatban.

A gazdag asztrológiai anyagból emeljük ki a Turul magyarázatát.

DAR sumirul szarvasállatot jelent, míg ULU teljes erőt. A Turul a hős-szu tél után következő tavasz, vagyis a Napnak a Bak csillagképben való erőre kapásának jelképe. A téli napéjegyenlőséggel véget ér a sötétség uralma, a szarvasállat szarvai közt megjelenik a napszimbólum, a sas, a "Turul madara". A napkorong képe, ill. helyette a sasmadáré, két szarvas állat közt gyakran jelenik meg a korai sumir művészetben és - a magyar népművészetben.

Szól a tanulmány a népszokásokról, hegykultuszról, számokról, gyógyító eljárásokról, varázslatokról is. Az alapos és szellemes antropológiai ismertetés után dr. Bobula történelmi magyarázatát adja az eddig tárgyalt valóban meglepő sumir-magyar hasonlóságoknak.

Lenormant-tól Vargáig minden sumiroológus, aki a sumir és magyar nyelv közti rokonságot felismerte, ezt a két nép közös ősnéptől való származásának tulajdonította. A hangsúlyt eddig a primitív szavak közti hasonlóságra helyezték. Csakhogy egy kőkorszaki ősrakosság feltételezése nem magyarázza meg olyan egyező kulturszavak létezését, melyek csak nagyon fejlett civilizációban keletkezhettek. Magyarázatra szorul az is, hogy a késő-babyloni semita nyelvből sok átvétel tűnik fel az ősi-nak ismert magyar szavak közt. /PARAS-PARANCS, ILKU-ALKU, SALATU-CSALAD, UDU-ADO/.
 16
 ZEGED

A magyarázat a tanulmány hipotézise szerint az, hogy a későbbi magyar nemzet magja egy kis sumir mágus-csoport volt, mely nem veszett el a sumir nép és kultura mezopotámiai pusztulása idején, hanem kívándorolt. Ez a csoport féltve őrizte az ősi nyelvet és kulturát, de birta a fejlettebb késő-babyloni semita nyelvet is, melyből bőven vett kölcsönszavakat. Ilyen kultúrával, sokszor szétszóródva és egyesülve, különféle utvonalakon húzódtott a mágus-csoport északkeleti irányba Elamon, Médian át végül a Kaukázusba, annak északi lejtőire. Ott éppen magas kultúrája folytán, magja lett egy számos néptörzsekből összeálló tömegnek, melynek javarésze a népvándorlás hullámai által a hegyekbe szorított sztyeppe-népekből állt.

A tanulmány ezután a különböző északi hegyi népeket veszi vizsgálat alá /melyek különböző kutatók szerint "a II. évezred után a keleti civilizáció főhordozói voltak"/ és a hurriták, ugariták, chaldok, stb. ma még kevéssé ismert nyelve, kultúrája terén keres sumir nyomokat. Az asszír hatalmat megdöntő káldeus-méd-szittyá szövetség létrehozásában is elképzelhetőnek tartja a különböző sumir emigrációk szerepét. A győzelmet követő új-babyloni birodalomban pedig a káldeus kultura új kivirágzását látja.

A neobabyloni birodalom bukása után újra szétszóródtak a káldeus erők. A perzsa világuralom idején egyre több említés történik a híres mágusokról, akikről általában azt hiszik, hogy perzsa papok voltak. A régi szövegekből azonban kitűnik, hogy papi funkciókkal megbízott, Médiaiban lakó törzs voltak - egy fajlagl összetartozó, közös eredetű külön embercsoport.

A MAG szó sumirul nagyot, magasztosat jelentett, éppugy, mint a KAL és mindkettő papi rangot jelzett. Hihetőnek látszik, hogy a mágusok a méd hegyek közé menekült sumir papok leszármazottai voltak, akiknek papi uralmát végül megszüntette az erősödő perzsa nacionalizmus. Gaumata, a hatalmas mágus volt az utolsó, aki megkísérelte a mágus uralom visszaállítását, de a perzsák megölték és a mágusok nagy részét is lemészárolták.

Valószínű, hogy az életben maradtak egy része ismét a hegyek közé menekült. Görög történetírók szólnak a hegyilakó káldokról /Xenofón/, akiknek nincs élelmük és rabolniuk kell. Cyrus a bölcs perzsa uralkodó próbálja pacifikálni őket, - ehelyett a káldok népe eltűnik a hegyek közé. Ugy látszik hogy időszámításunk elején átkeltek a Kaukázuson

A Kaukázustól északra is találunk nyomokat, sokatmondó bronzokat, sírleleteket és MADZAR, ill. MADJAR városát, mely Ion Batuta híres arab utazó tanúsága szerint is hatalmas, virágzó kereskedelmi központ volt, amíg Timur Lenk hordái el nem pusztították. A sumir kultúra késői nyomai nem csak egy népcsoportnál tűnnek fel, valószínű, hogy sumir ősiségi elemek szerveztek nemzetté számos különböző összetételű csoportot, így különösen turk népeket, bolgártörököket, stb.

Ezután tér rá a tanulmány a magyarok őstörténetére. Valószínű, hogy e nép nagyrésze az Ural vidékéről érkezett (időszámításunk első századaiban a Kaukázustól északra fekvő vidékre). Azokban a számos törzsből álló népcsoport lelke, a Magyar, ami körül kikristályosodott a nép, s mely a népvét is adta, a tanulmány szerint a Kaukázus felől kellett, hogy érkezzék. Számos mai kaukázusi törzs, ill. nép ma is tudatában van a magyarral való régi kapcsolatának és az archeológiai leletek is e mellett szólnak. Régi orosz krónikákban a Kaukázus neve: Magyar hegység. Sőt a Magyar név a Kaukázustól délre is megjelenik: a VI. században a bizánci hadsereg ujjáépíti az Örményországban fekvő MATZAR nevű váromot /Bizánci írók gyakran írták a gy-t tiz-nek/. Ugyanaz az író, aki erről számol be, a nomád magyarokról azt írja: "tisztelek az elemeket, de az Istent hívják segítségül és csak az Egyetlent imádják, aki az eget és földet teremtetten". A magyarokkal és szomszédaikkal kapcsolatban gyakran emlegették a bizánci írók a "mágusok vallását" is /pl. hogy a kazár király ebből tért ki zsidóra/.

A honfoglaló magyarok áttentették a hagyományt származásukra vonatkozólag. A Kézai-krónika szerint Hunor és Magor még Perzsiából /Evlath/ származtak s Menroth /NINROD/ és Eneth /ENE= sumirul "papnő, varázslónő"/ fiai voltak. Csak később minősítették "szerzetesi spekulációnak" a monda e legrégibb ismert formájának állításait.

Magának a nemzet nevének is van értelme sumirul: Mágusi sokaság, ill. erő /AR=áradat/, háborúban született Konstantin viszont még SABARTOI-ASPHALOI-nak hívta őseit, aminek teljes értelmét eddig nem tudták megmagyarázni. Hogy ASPHALOS görögül "bolincseitől megszabadítottat, szabadot" jelentett, az nem volt titok, de hogy SZUBARTU Észak-Babylonia sumir neve volt és hasonló /"szabaddá lett"/ értelemmel bírt, tehát a név második részé.p.k. az elsőt magyarázza, - ez, a dr. Bobula-féle hipotézis egyik legerősebb bizonyítéka mostanáig senkinek se jutott eszébe.

Őstörténelmünknek új és merész magyarázata körül bizonyára vita fog indulni, melyben a nyelvészeket és történelemtudósokat illeti a döntő szó. Mi természetesen nem érezhetjük magunkat illetékesnek a lényegben való állásfoglalásra. Csak remélhetjük, hogy sikerülni fog megbizonyítani és köztudatba vinni az elterjedt mongol fikció helyett a magyarságnak a sumiroktól, a világ első kulturnépétől való származását, mert ez nagyon komoly gyakorlati szolgálatot tenne a magyarság ügyének. /CRI/

KÖRÖSI CSOMA SANDOR DARDZSILINGI SIRJANAK FELIRATA:

H. J. KÖRÖSI CSOMA SANDOR, MAGYARORSZÁG SZÜLÖTTE, AKI KELETRE JÖTT NYELVTUDOMÁNYI KUTATÁSOKAT FOLYTATNI ÉS SOK ÉVET TÖLTVE EL OLY NÉLKÜLÖZÉSEK KÖZÖTT, MINŐKET EMBER RITKAN VISELT EL, FÁRADHATATLAN MUNKÁVAL MEGALKOTTA A TUDOMÁNY JAVÁRA A TIBETI NYELV SZÓTÁRAT ÉS NYELVTANAT, EMLÉKE VALÓDI ÖRÖIT. MUNKÁJÁT FOLYTATNI LÁSSZA FELE INDLVA MEGHALT E HELYEN 1842-İK ÉVI APRILIS 11-IKEN ELETÉNEK 59-İK ÉVÉBEN.

MUNKATARSAI A BENGALI ÁZSIAI TARSULATBAN SZENTELIK E KÖVET EMLÉKÉNEK. NYUGODJÁT BEKEBEN.

